

Ο περί της Σύμβασης για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και της Αξιοπρέπειας του Ανθρώπου αναφορικά με την Εφαρμογή της Βιολογίας και Ιατρικής (Κυρωτικός) και Άλλες Συναφείς με την Εφαρμογή της Σύμβασης Διατάξεις Νόμος του 2001 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 31(ΙΙΙ) του 2001

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΑΦΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Σύμβασης για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και της Αξιοπρέπειας του Ανθρώπου αναφορικά με την Εφαρμογή της Βιολογίας και Ιατρικής (Κυρωτικός) και Άλλες Συναφείς με την Εφαρμογή της Σύμβασης, Διατάξεις Νόμος του 2001. Συνοπτικός τίτλος.

2. Στο παρόντα Νόμο εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια— Ερμηνεία.

"αυτοεκτελεστές διατάξεις" σημαίνει τις διατάξεις εκείνες που δύνανται να εφαρμοστούν χωρίς την ανάγκη λήψης οποιωνδήποτε νομοθετικών ή διοικητικών μέτρων, από μέρους της Δημοκρατίας.

"Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής" είναι η Επιτροπή που έχει ιδρυθεί δυνάμει του περί της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής (Ίδρυση και Λειτουργία) Νόμου του 2001. 150(Ι) του 2001.

"Δημοκρατία" σημαίνει την Κυπριακή Δημοκρατία.

"Πρωτόκολλο" σημαίνει το πρόσθετο πρωτόκολλο της Σύμβασης για την απαγόρευση της Κλωνοποίησης Ανθρώπινων Όντων.

"Σύμβαση" σημαίνει τη Σύμβαση για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και της Αξιοπρέπειας του Ανθρώπου αναφορικά με την εφαρμογή της Βιολογίας και Ιατρικής που έγινε στο Οβιέτο στις 4 Απριλίου 1997 και το πρόσθετο Πρωτόκολλο της Σύμβασης για την Απαγόρευση της Κλωνοποίησης Ανθρώπινων Όντων, που έγινε στο Παρίσι στις 12 Ιανουαρίου 1998 τα κείμενα των οποίων στο Αγγλικό πρωτότυπο εκτίθενται στο Κεφάλαιο I του Πίνακα και η μετάφραση στα Ελληνικά στο Κεφάλαιο II του Πίνακα:

Νοείται ότι σε περίπτωση αντίθεσης μεταξύ των δύο κειμένων υπερίσχυει το κείμενο του πρωτότυπου στα αγγλικά.

3. Η Σύμβαση της οποίας η υπογραφή, στις 30.9.1998, από την Κυπριακή Δημοκρατία, αποφασίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφασή του Αρ. 48.118 και ημερομηνία 15.7.1998 και το Πρωτόκολλο, που υπογράφηκε στις 30.9.1998, με Απόφασή του Αρ. 48.118 και ημερομηνία 15.7.1998 κυρώνονται με τον παρόντα Νόμο και εφαρμόζονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ακολουθούν. Κύρωση της Σύμβασης και του Πρωτοκόλλου.

4.—(1) Οι απαγορευμένες πράξεις ή παραλείψεις της Σύμβασης συνιστούν αδικήματα δυνάμει του παρόντος Νόμου τα οποία κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες και τιμωρούνται ανάλογα. Αδικήματα και ποινές.

(2) Οι κατηγορίες που αναφέρονται στο εδάφιο (1) πιο πάνω είναι οι ακόλουθες:

Κατηγορία Α Αδικήματα που εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι πέντε ετών ή με χρηματική ποινή μέχρι £10.000 ή και με τις δύο αυτές ποινές.

Κατηγορία Β Αδικήματα που εμπίπτουν στη κατηγορία αυτή τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών και χρηματική ποινή μέχρι £5.000 ή και με τις δύο αυτές ποινές.

(3)(α) Τα αδικήματα που εμπίπτουν στην κατηγορία Α είναι πράξεις ή παραλείψεις κατά παράβαση των πιο κάτω άρθρων της Σύμβασης:

Άρθρα 5, 6, 7, 8, 9, 16, 17, 19, 20, 21, και 22.

Άρθρο 1 του Πρωτόκολλου.

(β) Τα αδικήματα που εμπίπτουν στην κατηγορία Β είναι πράξεις ή παραλείψεις κατά παράβαση των πιο κάτω άρθρων της Σύμβασης:

Άρθρα 11, 12, 13 και 14.

Αρμόδιο σώμα. 5. Το αρμόδιο σώμα που αναφέρεται στο άρθρο 16 (III) της Σύμβασης είναι για σκοπούς εφαρμογής της, η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής ή οποιοδήποτε άλλο σώμα ή επιτροπή στην οποία η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής ήθελε εκχωρήσει τις διά του παρόντος άρθρου ανατιθέμενες εξουσίες.

Συγκατάθεση ενώπιον πρωτοκολλητή. 6. Το επίσημο σώμα που αναφέρεται στο άρθρο 19.2 της Σύμβασης είναι για σκοπούς εφαρμογής της, οι πρωτοκολλητές των επαρχιακών δικαστηρίων.

Διευκρίνιση. 7.—(1) Η έρευνα σε έμβρυα in vitro που αναφέρεται στο άρθρο 18 της Σύμβασης απαγορεύεται εκτός όπου νόμος ή κανονισμοί που διασφαλίζουν την προστασία του εμβρύου το επιτρέπουν.

(2) Παράβαση των διατάξεων του άρθρου αυτού συνιστά αδίκημα της κατηγορίας Α.

Αποζημίωση δυνάμει του άρθρου 24 της Σύμβασης. 8. Πρόσωπο που έχει υποστεί αδικαιολόγητη ζημιά από επέμβαση δικαιούται σε αποζημιώσεις που περιλαμβάνουν γενικές και ειδικές μη εξαιρουμένων στην κατάλληλη περίπτωση παραδειγματικών αποζημιώσεων.

Έκδοση Προσωρινού Διατάγματος. 9. Το δικαστήριο δύναται να εκδίδει απαγορευτικά διατάγματα δυνάμει του άρθρου 23 της Σύμβασης με σύντομη ειδοποίηση ή και χωρίς προειδοποίηση αν ήθελε κρίνει τούτο αναγκαίο εφαρμόζοντας με ανάλογες προσαρμογές τη διαδικασία που ακολουθείται για έκδοση συντηρητικών διαταγμάτων δυνάμει του περι Πολιτικής Δικονομίας Νόμου.

Κεφ. 6
11 του 1965
161 του 1989
228 του 1989
51(I) του 1999
134(I) του 1999.

Κανονισμοί. 10.—(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς για καλύτερη εφαρμογή του Νόμου ή της Σύμβασης οι οποίοι κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση.

(2) Άνευ επηρεασμού της γενικότητας του εδαφίου (1) κανονισμοί δύναται να εκδοθούν με τους οποίους ρυθμίζεται η εφαρμογή των πιο κάτω διατάξεων της Σύμβασης.

Κεφάλαιο II Συγκατάθεση (Άρθρα 5, 6, 7, 8 και 9).

Άρθρο 16. Προστασία προσώπων που υποβάλλονται σε έρευνα.

Άρθρο 10. (3) Περιορισμοί στο δικαίωμα πληροφόρησης.

Άρθρο 17. Προστασία προσώπων που δεν είναι ικανά να συγκατατεθούν.

- 11.** Τα πιο κάτω άρθρα της Σύμβασης είναι αυτοεκτελεστά.
Κεφάλαιο 1   Γενική Διάταξη (Άρθρα 1, 2, 3, και 4).
Άρθρα 10.1 και 10.2.
Άρθρο 15.
Κεφάλαια ΙΧ, Χ, ΧΙ, ΧΙΙ, ΧΙΙΙ, ΧΙΥ.

Αυτοεκτελεστές
διατάξεις.

ΜΕΡΟΣ II

**ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ
ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗΣ**

Προοίμιο

Τα Κράτη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, τα άλλα Κράτη και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα που υπογράφουν την παρούσα,

Έχοντας υπόψη τη Διεθνή Διακήρυξη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 10 Δεκεμβρίου 1948·

Έχοντας υπόψη τη Σύμβαση για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Ουσιωδών Ελευθεριών της 4 Νοεμβρίου 1950·

Έχοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη της 18^{ης} Οκτωβρίου 1961·

Έχοντας υπόψη τη Διεθνή Σύμβαση για τα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα και τη Διεθνή Σύμβαση για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα της 16 Δεκεμβρίου 1966·

Έχοντας υπόψη τη Σύμβαση για την Προστασία του Ατόμου αναφορικά με την Αυτοματοποιημένη Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της 28 Ιανουαρίου 1981·

Έχοντας επίσης υπόψη τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού της 20 Νοεμβρίου 1989·

Θεωρώντας ότι ο στόχος του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι η επίτευξη μεγαλύτερης ενότητας ανάμεσα στα μέλη του και ότι μία από τις μεθόδους με τις οποίες αυτός ο στόχος θα επιδιωχθεί είναι η διατήρηση και η περαιτέρω πραγματοποίηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ουσιωδών ελευθεριών·

Συνειδητοποιώντας τις επιταχυνόμενες εξελίξεις στη βιολογία και στην ιατρική·

Πεπεισμένα για την ανάγκη σεβασμού προς τον άνθρωπο ως άτομο καθώς επίσης ως μέλος του ανθρώπινου γένους και αναγνωρίζοντας τη σημασία της διαφύλαξης της αξιοπρέπειας του ανθρώπου·

Συνειδητοποιώντας ότι η κακή χρήση της βιολογίας και της ιατρικής δυνατόν να οδηγήσει σε πράξεις που θέτουν σε κίνδυνο την αξιοπρέπεια του ανθρώπου·

Επιβεβαιώνοντας ότι η πρόοδος στη βιολογία και στην ιατρική πρέπει να χρησιμοποιείται προς όφελος των παρόντων και μελλουσών γενεών·

Τονίζοντας την ανάγκη για διεθνή συνεργασία έτσι ώστε ολόκληρη η ανθρωπότητα να δύναται να απολαμβάνει τα οφέλη της βιολογίας και ιατρικής·

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της προαγωγής δημόσιας συζήτησης πάνω στα ερωτήματα που τίθενται από την εφαρμογή της βιολογίας και ιατρικής και τις απαντήσεις που θα δοθούν σε αυτά·

Επιθυμώντας να υπενθυμίσουν όλα τα μέλη της κοινωνίας για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους·

Λαμβάνοντας υπόψη την εργασία της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης σ' αυτό το πεδίο, περιλαμβανομένης της Εισήγησης 1160(1991) για την ετοιμασία Σύμβασης για την βιοηθική·

Αποφασίζοντας να λάβουν τα μέτρα τα οποία είναι απαραίτητα για τη διαφύλαξη της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των ουσιωδών

δικαιωμάτων και ελευθεριών του ατόμου σε σχέση με την εφαρμογή της βιολογίας και της ιατρικής·

Έχουν συμφωνήσει ως ακολούθως:

Κεφάλαιο Ι - Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1 - Σκοπός και στόχος

Τα Μέρη σε αυτή τη Σύμβαση προστατεύουν την αξιοπρέπεια και ταυτότητα όλων των ανθρώπων και εγγυώνται σε όλους, χωρίς διάκριση, σεβασμό για την ακεραιότητα τους και για άλλα δικαιώματα και ουσιώδεις ελευθερίες σε σχέση με την εφαρμογή της βιολογίας και της ιατρικής.

Κάθε Μέρος λαμβάνει στο εσωτερικό του δίκαιο τα απαραίτητα μέτρα για την εφαρμογή της Σύμβασης αυτής.

Άρθρο 2 - Προτεραιότητα του ανθρώπου

Τα συμφέροντα και η ευημερία του ανθρώπου υπερέχουν του αποκλειστικού συμφέροντος της κοινωνίας ή της επιστήμης·

Άρθρο 3 - Δίκαιη πρόσβαση σε φροντίδα για την υγεία

Τα Μέρη, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες υγείας και τους διαθέσιμους πόρους, λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα με σκοπό την παροχή, μέσα στη δικαιοδοσία τους, δίκαιης πρόσβασης στη φροντίδα για την υγεία κατάλληλης ποιότητας.

Άρθρο 4 - Επαγγελματικά πρότυπα

Οποιαδήποτε επέμβαση στο πεδίο της υγείας, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας, πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με τις σχετικές επαγγελματικές υποχρεώσεις και πρότυπα.

Κεφάλαιο II - Συγκατάθεση

Άρθρο 5 - Γενικός κανόνας

Επέμβαση στο πεδίο της υγείας δύναται να διεξάγεται μόνο μετά την ελεύθερη και ενημερωμένη συγκατάθεση του ενδιαφερόμενου προσώπου.

Κατάλληλες πληροφορίες δίδονται από προηγουμένως στο πρόσωπο αυτό σχετικά με το σκοπό και τη φύση της επέμβασης καθώς επίσης για τις συνέπειες και τους κινδύνους της.

Το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δύναται κατά οποιοδήποτε χρόνο να αποσύρει ελεύθερα τη συγκατάθεσή του.

Άρθρο 6 - Προστασία προσώπων που δε δύνανται να δώσουν συγκατάθεση

- 1 Τηρουμένων των Άρθρων 17 και 20 πιο κάτω, επέμβαση δύναται να διεξαχθεί πάνω σε πρόσωπο που δεν έχει την ικανότητα να συγκατατεθεί, μόνο για το άμεσο όφελός του.

- 2 Όπου, σύμφωνα με το νόμο, ανήλικος δεν έχει την ικανότητα να συγκατατεθεί σε επέμβαση, η επέμβαση δύναται να διεξαχθεί μόνο με την εξουσιοδότηση του αντιπροσώπου του ή του αντιπροσώπου της ή αρχής ή προσώπου ή σώματος που προνοείται από το νόμο.

Η γνώμη του ανήλικου λαμβάνεται υπόψη ως αποφασιστικός παράγοντας του οποίου η σημασία αυξάνεται ανάλογα με την ηλικία και το βαθμό ωριμότητας.

- 3 Όπου, σύμφωνα με το νόμο, ενήλικας δεν έχει την ικανότητα να συγκατατεθεί σε επέμβαση λόγω νοητικής ανικανότητας, ασθένειας ή για παρόμοιους λόγους, η επέμβαση δύναται να διεξαχθεί μόνο με την εξουσιοδότηση του αντιπροσώπου του ή αρχής ή προσώπου ή σώματος που προνοείται από νόμο.

Το ενδιαφερόμενο πρόσωπο λαμβάνει μέρος στη διαδικασία εξουσιοδότησης όσο το δυνατό περισσότερο.

- 4 Οι πληροφορίες που αναφέρονται στο Άρθρο 5 δίδονται με τους ίδιους όρους στον αντιπρόσωπο, την αρχή, το πρόσωπο ή το σώμα που αναφέρεται στις παραγράφους 2 και 3 πιο πάνω.
- 5 Η εξουσιοδότηση που αναφέρεται στις παραγράφους 2 και 3 πιο πάνω δύναται να αποσυρθεί κατά οποιοδήποτε χρόνο προς το μέγιστο συμφέρο του ενδιαφερόμενου προσώπου.

Άρθρο 7 - Προστασία προσώπων με νοητική διαταραχή

Τηρουμένων προστατευτικών προϋποθέσεων που καθορίζονται από το νόμο, περιλαμβανομένων εποπτικών και ελεγκτικών διαδικασιών και διαδικασιών έφεσης, πρόσωπο που έχει νοητική διαταραχή

σοβαρής φύσης δύναται να υποβληθεί, χωρίς τη συγκατάθεσή του, σε επέμβαση που έχει ως στόχο τη θεραπεία της πνευματικής διαταραχής μόνο όπου, χωρίς τέτοια θεραπεία, σοβαρή βλάβη πιθανόν να επέλθει στην υγεία.

Άρθρο 8 - Κατάσταση έκτακτης ανάγκης

Όταν λόγω κατάστασης έκτακτης ανάγκης η πρόπυσα συγκατάθεση δεν μπορεί να ληφθεί, οποιαδήποτε ιατρικά απαραίτητη επέμβαση δύναται να διεξαχθεί αμέσως προς όφελος της υγείας του ενδιαφερόμενου προσώπου.

Άρθρο 9 - Προηγουμένως εκφρασθείσες επιθυμίες

Οι προηγουμένως εκφρασθείσες επιθυμίες από ασθενή σε σχέση με ιατρική επέμβαση που, κατά το χρόνο της επέμβασης, δεν είναι σε θέση να εκφράσει τις επιθυμίες του, λαμβάνονται υπόψη.

Κεφάλαιο III - Ιδιωτική ζωή και δικαίωμα πληροφόρησης

Άρθρο 10 - Ιδιωτική ζωή και δικαίωμα πληροφόρησης

1. Καθένας έχει το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής σε σχέση με πληροφορίες για την υγεία του.
2. Καθένας έχει το δικαίωμα να γνωρίζει οποιοσδήποτε πληροφορίες που συλλέγονται για την υγεία του. Εν τούτοις, τηρούνται οι επιθυμίες προσώπων να μην πληροφορούνται σχετικά.
3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, περιορισμοί τίθενται από νόμο στην άσκηση των δικαιωμάτων που περιέχονται στην παράγραφο 2 προς το

συμφέρον του ασθενούς.

Κεφάλαιο IV - Ανθρώπινο Σύμπλεγμα γονιδίων (Human genome)

Άρθρο 11 - Μη διάκριση

Διάκριση οποιουδήποτε είδους εναντίον προσώπου λόγω της γενετικής κληρονομιάς του, απαγορεύεται.

Άρθρο 12 - Προβλεπτικές γενετικές δοκιμές

Δοκιμές που είναι προβλεπτικές γενετικών νόσων ή έχουν σκοπό είτε να αναγνωρίσουν το υποκείμενο ως φορέα γονιδίου που είναι υπεύθυνο για μια νόσο ή να εντοπίσουν γενετική προδιάθεση ή ευπάθεια σε νόσο, δύνανται να διεξάγονται μόνο για σκοπούς υγείας ή για επιστημονική έρευνα που σχετίζεται με σκοπούς υγείας, και με την επιφύλαξη κατάλληλης συμβουλευτικής αγωγής για θέματα γενετικής.

Άρθρο 13 - Επεμβάσεις στο ανθρώπινο σύμπλεγμα γονιδίων (human genome)

Επέμβαση που αποσκοπεί στην αλλαγή του ανθρώπινου συμπλέγματος γονιδίων δύναται να αναληφθεί για προληπτικούς, διαγνωστικούς ή θεραπευτικούς σκοπούς και μόνο αν στόχος της δεν είναι η εισαγωγή οποιασδήποτε μετατροπής στο ανθρώπινο σύμπλεγμα γονιδίων οποιωνδήποτε απογόνων.

Άρθρο 14 - Μη επιλογή φύλου

Η χρησιμοποίηση τεχνικών για τεκνοποίηση με ιατρική βοήθεια δεν

επιτρέπεται για την επιλογή του φύλου παιδιού που θα γεννηθεί στο μέλλον, εκτός όπου με αυτό τον τρόπο αποφεύγεται σοβαρή κληρονομική νόσος που σχετίζεται με το φύλο.

Κεφάλαιο V - Επιστημονική έρευνα

Άρθρο 15 - Γενικός κανόνας

Επιστημονική έρευνα στο πεδίο της βιολογίας και ιατρικής διεξάγεται ελεύθερα, τηρουμένων των προνοιών της Σύμβασης αυτής και των άλλων νομικών διατάξεων που προστατεύουν τον άνθρωπο.

Άρθρο 16 - Προστασία προσώπων που υποβάλλονται σε έρευνα

Έρευνα πάνω σε πρόσωπο δύναται να αναληφθεί μόνο αν όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις πληρούνται:

- (i) δεν υπάρχει εναλλακτική λύση συγκρίσιμης αποτελεσματικότητας με την έρευνα πάνω σε ανθρώπους,
- (ii) οι κίνδυνοι τους οποίους δυνατό να διατρέχει το πρόσωπο αυτό δεν είναι δυσανάλογοι με τα πιθανά οφέλη της έρευνας,
- (iii) η ερευνητική μελέτη έχει εγκριθεί από το αρμόδιο σώμα μετά από ανεξάρτητη εξέταση της επιστημονικής της αξίας, συμπεριλαμβανομένης αξιολόγησης της σημασίας του στόχου της έρευνας, και πολυθεματικής αναθεώρησης της ηθικής αποδοχής της,
- (iv) τα πρόσωπα που υπόκεινται στην έρευνα έχουν πληροφορηθεί για τα δικαιώματά τους και για τα προστατευτικά μέτρα που

προνοούνται από το νόμο για την προστασία τους,

- (v) η αναγκαία συγκατάθεση όπως προνοείται στο Άρθρο 5 έχει δοθεί ρητά, συγκεκριμένα και στοιχειοθετείται. Τέτοια συγκατάθεση δύναται να αποσυρθεί ελεύθερα κατά οποιοδήποτε χρόνο.

**Άρθρο 17 - Προστασία προσώπων που δεν είναι ικανά να
συγκατατεθούν σε έρευνα**

- 1 Έρευνα πάνω σε πρόσωπο που δεν έχει την ικανότητα να συγκατατεθεί όπως προνοείται στο Άρθρο 5 δύναται να αναληφθεί μόνο αν όλες οι πιο κάτω προϋποθέσεις πληρούνται:
  - (i) οι προϋποθέσεις που προνοούνται στο Άρθρο 16, υποπαράγραφοι (i) ως (iv), πληρούνται·
  - (ii) τα αποτελέσματα της έρευνας έχουν τη δυνατότητα να παράξουν πραγματικό και άμεσο όφελος στην υγεία·
  - (iii) έρευνα συγκρίσιμης αποτελεσματικότητας δε δύναται να διεξαχθεί πάνω σε άτομα ικανά να συγκατατεθούν·
  - (iv) η αναγκαία εξουσιοδότηση που προνοείται από το Άρθρο 6 έχει δοθεί συγκεκριμένα και γραπτώς· και
  - (v) το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δεν ενίσταται.
- 2 Κατ' εξαίρεση και κάτω από τις προστατευτικές προϋποθέσεις που προνοούνται από νόμο, όπου η έρευνα δεν έχει τη δυνατότητα να παράξει αποτελέσματα άμεσου οφέλους στην υγεία του

ενδιαφερόμενου προσώπου, τέτοια έρευνα δύναται να εξουσιοδοτηθεί τηρουμένων των προϋποθέσεων που προνοούνται στην παράγραφο 1, υποπαράγραφοι (i), (iii), (iv) και (v) πιο πάνω, και των ακόλουθων επιπρόσθετων προϋποθέσεων:

- (i) η έρευνα έχει στόχο να συνεισφέρει, μέσω σημαντικής βελτίωσης στην επιστημονική κατανόηση της κατάστασης, της νόσου ή της διαταραχής του ατόμου, στην απώτερη επίτευξη αποτελεσμάτων ικανών να επιφέρουν όφελος στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή σε άλλα πρόσωπα στην ίδια κατηγορία ηλικίας ή που πάσχουν από την ίδια νόσο ή διαταραχή ή που έχουν την ίδια κατάσταση,
- (ii) η έρευνα συνεπάγεται μόνο ελάχιστο κίνδυνο και ελάχιστο βάρος για το ενδιαφερόμενο πρόσωπο.

Άρθρο 18 - Έρευνα σε έμβρυα *in vitro*

- 1 Όπου νόμος επιτρέπει έρευνα πάνω σε έμβρυα *in vitro*, θα διασφαλίσει επαρκή προστασία για το έμβρυο.
- 2 Η δημιουργία ανθρώπινων εμβρύων για σκοπούς έρευνας απαγορεύεται.

Κεφάλαιο VI - Αφαίρεση οργάνων και ιστού από ζώντες δότες για σκοπούς μεταμόσχευσης

Άρθρο 19 - Γενικός κανόνας

- 1 Αφαίρεση οργάνων ή ιστού από ζωντανό πρόσωπο για σκοπούς μεταμόσχευσης δύναται να διεξάγεται μόνο για το θεραπευτικό όφελος του δέκτη και όπου δεν υπάρχει κατάλληλο όργανο ή ιστός διαθέσιμος

από αποθανών πρόσωπο και άλλη εναλλακτική μέθοδος θεραπείας συγκρίσιμης αποτελεσματικότητας.

2. Η απαιτούμενη συγκατάθεση όπως προνοείται στο Άρθρο 5 πρέπει να έχει δοθεί ρητά και συγκεκριμένα είτε γραπτώς ή ενώπιον επίσημου σώματος.

Άρθρο 20 - Προστασία προσώπων που δε δύνανται να συγκατατεθούν στην αφαίρεση οργάνων

1. Αφαίρεση οργάνων ή ιστών δε δύναται να διεξαχθεί πάνω σε πρόσωπο το οποίο δεν έχει την ικανότητα να συγκατατεθεί σύμφωνα με το Άρθρο 5.

2. Ως εξαίρεση και τηρουμένων των προστατευτικών όρων που καθορίζονται από το νόμο, η αφαίρεση αναπλάσμενου ιστού από πρόσωπο που δεν έχει την ικανότητα να συγκατατεθεί δύναται να εξουσιοδοτηθεί νοουμένου ότι οι ακόλουθοι όροι τηρούνται:

(i) δεν υπάρχει συμβατός δότης διαθέσιμος που να έχει την ικανότητα να συγκατατεθεί,

(ii) ο δέκτης είναι αδελφός ή αδελφή του δότη,

(iii) η δωρεά πρέπει να έχει τη δυνατότητα να σώσει τη ζωή του αποδέκτη,

(iv) η εξουσιοδότηση που προνοείται από τις παραγράφους 2 και 3 του Άρθρου 6 έχει δοθεί συγκεκριμένα και γραπτώς σύμφωνα με το νόμο και με την έγκριση του αρμόδιου σώματος,

(v) ο εν λόγω πιθανός δότης δεν ενίσταται.

Κεφάλαιο VII - Απαγόρευση οικονομικού κέρδους και διάθεση μέρους του ανθρωπίνου σώματος

Άρθρο 21 - Απαγόρευση οικονομικού κέρδους

Το ανθρώπινο σώμα και τα μέρη του, ως τέτοια, δεν αποφέρουν οικονομικό κέρδος.

Άρθρο 22 - Διάθεση αφαιρεμένου μέρους του ανθρώπινου σώματος

Όταν κατά τη διάρκεια επέμβασης οποιοδήποτε μέρος ανθρώπινου σώματος αφαιρείται, δύναται να αποθηκευτεί και χρησιμοποιηθεί για σκοπό άλλο από αυτό για τον οποίο αφαιρέθηκε, μόνο αν αυτό γίνει σύμφωνα με κατάλληλες διαδικασίες πληροφόρησης και συγκατάθεσης.

Κεφάλαιο VIII - Παραβιάσεις των προνοιών της Σύμβασης

Άρθρο 23 - Παραβίαση των δικαιωμάτων ή αρχών

Τα Μέρη παρέχουν κατάλληλη δικαστική προστασία για να παρεμποδίσουν ή να θέσουν τέρμα σε παράνομη παραβίαση των δικαιωμάτων και αρχών που εκτίθενται στη Σύμβαση αυτή με σύντομη προειδοποίηση.

Άρθρο 24 - Αποζημίωση για αδικαιολόγητη ζημιά

Πρόσωπο που έχει υποστεί αδικαιολόγητη ζημιά από επέμβαση δικαιούται δίκαιη αποζημίωση σύμφωνα με τους όρους και διαδικασίες που καθορίζονται από το νόμο.

Άρθρο 25 - Ποινές

Τα Μέρη προνοούν για την επιβολή κατάλληλων ποινών σε περίπτωση παραβίασης των προνοιών που περιέχονται στη Σύμβαση αυτή.

Κεφάλαιο ΙΧ - Σχέση μεταξύ της παρούσας Σύμβασης και άλλων προνοιών

Άρθρο 26 - Περιορισμοί στην άσκηση των δικαιωμάτων

- 1 Δεν τίθενται περιορισμοί στην άσκηση των δικαιωμάτων και προστατευτικών προνοιών που περιέχονται στη Σύμβαση αυτή εκτός από τους καθορισμένους από το νόμο περιορισμούς τους αναγκαίους σε μια δημοκρατική κοινωνία προς το συμφέρον της δημόσιας ασφάλειας, για την παρεμπόδιση του εγκλήματος, για την προστασία της δημόσιας υγείας ή για την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων προσώπων.
- 2 Οι περιορισμοί που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο δε δύνανται να τίθενται στα Άρθρα 11, 13, 14, 16, 17, 19, 20 και 21.

Άρθρο 27 - Ευρύτερη προστασία

Καμμία από τις διατάξεις της Σύμβασης αυτής δεν ερμηνεύεται έτσι ώστε να περιορίζει ή άλλως πως επηρεάζει τη δυνατότητα Μέρους να παρέχει μέτρο ευρύτερης προστασίας από ότι προνοείται στη Σύμβαση

αυτή σε σχέση με τη βιολογία και ιατρική, τα οποία είναι απαραίτητα για την κατανόηση της φύσης των ασθενειών, καθώς και για την ανάπτυξη νέων θεραπειών και μέσων πρόληψης.

Κεφάλαιο X - Δημόσια συζήτηση

Άρθρο 28 - Δημόσια συζήτηση

Τα Μέρη στη Σύμβαση αυτή φροντίζουν ώστε τα θεμελιώδη ερωτήματα που προκύπτουν από τις εξελίξεις στη βιολογία και ιατρική να αποτελέσουν το αντικείμενο κατάλληλης δημόσιας συζήτησης υπό το φως, ειδικότερα, σχετικών ιατρικών, κοινωνικών, οικονομικών, ηθικών και νομικών συνεπειών, και ώστε η πιθανή εφαρμογή τους να αποτελέσει το αντικείμενο κατάλληλης διαβούλευσης.

Κεφάλαιο XI - Ερμηνεία και παρακολούθηση της Σύμβασης

Άρθρο 29 - Ερμηνεία της Σύμβασης

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων δύναται να δίνει, χωρίς άμεση αναφορά σε οποιαδήποτε συγκεκριμένη διαδικασία που εκκρεμεί σε δικαστήριο, συμβουλευτικές γνωμοδοτήσεις πάνω σε νομικά ερωτήματα που σχετίζονται με την ερμηνεία της παρούσας Σύμβασης μετά από αίτημα:

- της Κυβέρνησης Μέρους, μετά από σχετική πληροφόρηση των άλλων Μερών,

ή της Επιτροπής που εγκαθιδρύεται από το Άρθρο 32, με

συμμετοχή της οποίας τα μέλη περιορίζονται στους

Αντιπροσώπους των Μερών της Σύμβασης αυτής, με απόφαση

που υιοθετείται με πλειοψηφία δύο-τρίτων του αριθμού ψηφισάντων.

Άρθρο 30 - Εκθέσεις για την εφαρμογή της Σύμβασης

Κατά τη λήψη αιτήματος από τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης οποιοδήποτε Μέρος δίνει εξήγηση για τον τρόπο με τον οποίο το εσωτερικό του δίκαιο διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή οποιωνδήποτε προνοιών της Σύμβασης.

Κεφάλαιο XII - Πρωτόκολλα

Άρθρο 31- Πρωτόκολλα

Πρωτόκολλα δύνανται να συνομολογούνται σύμφωνα με το Άρθρο 32, με σκοπό την ανάπτυξη, σε συγκεκριμένα πεδία, των αρχών που περιέχονται στη Σύμβαση αυτή.

Τα Πρωτόκολλα είναι ανοικτά για υπογραφή από τους υπογράφοντες της Σύμβασης. Υπόκεινται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Ο υπογράφων δε δύναται να επικυρώσει, αποδεχτεί ή εγκρίνει τα Πρωτόκολλα χωρίς προηγουμένως ή ταυτόχρονα να επικυρώσει, αποδεχτεί ή εγκρίνει τη Σύμβαση.

Κεφάλαιο XIII - Τροποποιήσεις της Σύμβασης

Άρθρο 32 - Τροποποιήσεις της Σύμβασης

- 1 Οι εργασίες που ανατίθενται στην "Επιτροπή" από το παρόν άρθρο και το Άρθρο 29 θα διεξάγονται από το Steering Committee on Bioethics

(CDBI), ή από οποιαδήποτε άλλη Επιτροπή η οποία ορίζεται γι'αυτό το σκοπό από το Συμβούλιο Υπουργών.

- 2 Χωρίς επηρεασμό των συγκεκριμένων προνοιών του Άρθρου 29, κάθε Κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς επίσης κάθε Μέρος της Σύμβασης αυτής που δεν είναι μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, δύναται να αντιπροσωπεύεται και να έχει μια ψήφο στην Επιτροπή όταν η Επιτροπή διεξάγει τις εργασίες που ανατίθενται σ'αυτή από την παρούσα Σύμβαση.
- 3 Οποιοδήποτε Κράτος που αναφέρεται στο Άρθρο 33 ή που καλείται να προσχωρήσει στη Σύμβαση σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 34 και που δεν είναι Μέρος στη Σύμβαση αυτή δύναται να αντιπροσωπεύεται στην Επιτροπή από παρατηρητή. Αν η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν είναι Μέρος δύναται να αντιπροσωπεύεται στην Επιτροπή από παρατηρητή.
- 4 Προς το σκοπό ελέγχου των εξελίξεων στην επιστήμη, η παρούσα Σύμβαση εξετάζεται μέσα στην Επιτροπή όχι αργότερο από πέντε χρόνια από την έναρξη ισχύος της και μετέπειτα σε τέτοια διαστήματα τα οποία δύναται να καθορίσει η Επιτροπή.
- 5 Οποιαδήποτε πρόταση για τροποποίηση της Σύμβασης αυτής, και οποιαδήποτε πρόταση για Πρωτόκολλο ή για τροποποίηση Πρωτοκόλλου, που υποβάλλεται από Μέρος, από την Επιτροπή ή το Συμβούλιο Υπουργών κοινοποιείται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης και αποστέλλεται από αυτό ή αυτή στα κράτη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, σε οποιοδήποτε Υπογράφοντα, οποιοδήποτε Μέρος, οποιοδήποτε Κράτος που καλείται να υπογράψει τη Σύμβαση αυτή

σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 33 και σε οποιοδήποτε Κράτος που καλείται να προσχωρήσει σ'αυτή σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 34.

- 6 Η Επιτροπή εξετάζει την πρόταση όχι αργότερο από δύο μήνες μετά την αποστολή της από το Γενικό Γραμματέα σύμφωνα με την παράγραφο 5. Η Επιτροπή υποβάλλει το κείμενο που υιοθετείται από πλειοψηφία δύο-τρίτων των ψηφισάντων στο Συμβούλιο Υπουργών για έγκριση. Μετά την έγκρισή του, το κείμενο αυτό αποστέλλεται στα Μέρη για επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση.
- 7 Οποιαδήποτε τροποποίηση τίθεται σε ισχύ σε σχέση με τα Μέρη που την έχουν αποδεχτεί, την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη περιόδου ενός μηνός μετά από την ημερομηνία κατά την οποία πέντε Μέρη, συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον τεσσάρων κρατών Μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, πληροφορούν το Γενικό Γραμματέα ότι την έχουν αποδεχτεί.

Σε σχέση με οποιοδήποτε Μέρος που την αποδέχεται μεταγενέστερα, η τροποποίηση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη περιόδου ενός μήνα μετά από την ημερομηνία κατά την οποία το Μέρος αυτό πληροφορεί το Γενικό Γραμματέα για την αποδοχή της.

Κεφάλαιο XIV - Τελικές διατάξεις

Άρθρο 33 - Υπογραφή, επικύρωση και έναρξη ισχύος

- 1 Η Σύμβαση αυτή είναι ανοικτή για υπογραφή από τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, τα Κράτη μη μέλη τα οποία έχουν λάβει

μέρος στην επεξεργασία της και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

- 2 Η Σύμβαση αυτή υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Τα έγγραφα επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- 3 Η Σύμβαση αυτή τίθεται σε ισχύ κατά την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη περιόδου τριών μηνών μετά από την ημερομηνία κατά την οποία πέντε Κράτη, συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον τεσσάρων Κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, έχουν εκφράσει τη συγκατάθεσή τους για δέσμευση τους από τη Σύμβαση σύμφωνα με τις πρόνοιες της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.
- 4 Σε σχέση με οποιοδήποτε Υπογράφοντα που μεταγενέστερα εκφράζει τη συγκατάθεσή του για δέσμευση του από τη Σύμβαση, αυτή τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη περιόδου τριών μηνών μετά από την ημερομηνία κατάθεσης του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης.

Άρθρο 34 - Κράτη μη μέλη

- 1 Μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης, το Συμβούλιο Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης δύναται, μετά από σύσκεψη των Μερών, να καλέσει οποιοδήποτε Κράτος μη μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης να προσχωρήσει στη Σύμβαση αυτή με απόφαση που λαμβάνεται από την πλειοψηφία που προνοείται στο Άρθρο 20, υποπαράγραφο δ, του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης, και με την ομόφωνη ψήφο των αντιπροσώπων των Συμβαλλομένων Κρατών που δικαιούνται να παρακαθίσουν στο Συμβούλιο Υπουργών.
  - 2 Σε σχέση με οποιοδήποτε προσχωρόν Κράτος, η Σύμβαση τίθεται σε
-

ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη της περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία κατάθεσης, του εγγράφου προσχώρησης, στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 35 - Εδαφικές περιοχές

- 1 Οποιοσδήποτε Υπογράφων δύναται, κατά το χρόνο υπογραφής ή κατά την κατάθεση του δικού του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, να καθορίσει την εδαφική περιοχή ή περιοχές στις οποίες θα ισχύει η Σύμβαση αυτή. Οποιοδήποτε άλλο Κράτος δύναται να διατυπώσει την ίδια δήλωση κατά την κατάθεση του δικού του εγγράφου επικύρωσης.
- 2 Οποιοδήποτε Κράτος δύναται, σε μεταγενέστερη ημερομηνία, με δήλωση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να επεκτείνει την εφαρμογή της Σύμβασης αυτής σε οποιαδήποτε άλλη εδαφική περιοχή που καθορίζεται στη δήλωση και για τις διεθνείς σχέσεις της οποίας είναι υπεύθυνο ή εκ μέρους της οποίας είναι εξουσιοδοτημένο να δίνει δεσμεύσεις. Σε σχέση με τέτοια περιοχή η Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ κατά την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη περιόδου τριών μηνών μετά από την ημερομηνία λήψης τέτοιας δήλωσης από το Γενικό Γραμματέα.
- 3 Οποιαδήποτε δήλωση που γίνεται βάσει των δύο προηγούμενων παραγράφων δύναται, σε σχέση με οποιαδήποτε εδαφική περιοχή που καθορίζεται σε τέτοια δήλωση, να αποσυρθεί με ειδοποίηση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα. Η απόσυρση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη περιόδου τριών μηνών μετά από την ημερομηνία λήψης αυτής της ειδοποίησης από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 36 - Επιφυλάξεις

- 1 Οποιοδήποτε Κράτος και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δύνανται, όταν υπογράψουν τη Σύμβαση αυτή ή όταν καταθέτουν το έγγραφο επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, να διατυπώσουν επιφύλαξη σε σχέση με οποιαδήποτε συγκεκριμένα πρόνοια της Σύμβασης στην έκταση στην οποία οποιοσδήποτε νόμος που είναι τότε σε ισχύ στο έδαφος τους δεν συνάδει με την πρόνοια αυτή. Επιφυλάξεις γενικού χαρακτήρα δεν επιτρέπονται βάσει του άρθρου αυτού.
- 2 Οποιαδήποτε επιφύλαξη που γίνεται βάσει του άρθρου αυτού περιέχει σύντομη αναφορά του σχετικού νόμου.
- 3 Οποιοδήποτε Μέρος που επεκτείνει την εφαρμογή της Σύμβασης αυτής σε εδαφική περιοχή που αναφέρεται στη δήλωση που αναφέρεται στο Άρθρο 35, παράγραφος 2, δύνανται, σε σχέση με την εν λόγω περιοχή, να διατυπώσει επιφύλαξη σύμφωνα με τις πρόνοιες των προηγούμενων παραγράφων.
- 4 Οποιοδήποτε Μέρος που έχει διατυπώσει την επιφύλαξη που αναφέρεται στο Άρθρο αυτό δύνανται να την αποσύρει με δήλωση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η απόσυρση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη περιόδου ενός μήνα μετά από τη λήψη της από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 37 - Καταγγελία

- 1 Οποιοδήποτε Μέρος δύνανται κατά οποιοδήποτε χρόνο να καταγγείλει

την παρούσα Σύμβαση με ειδοποίηση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

- 2 Τέτοια καταγγελία τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη περιόδου τριών μηνών μετά από τη λήψη της ειδοποίησης από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 38 - Ειδοποιήσεις

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης ειδοποιεί τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου, την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, οποιοδήποτε υπογράφοντα, οποιοδήποτε Μέρος και οποιοδήποτε άλλο Κράτος που έχει προσκληθεί να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση για:

- α οποιαδήποτε υπογραφή·
- β την κατάθεση οποιουδήποτε εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης·
- γ οποιαδήποτε ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Σύμβασης σύμφωνα με τα Άρθρα 33 ή 34·
- δ οποιαδήποτε τροποποίηση ή Πρωτόκολλο που υιοθετείται σύμφωνα με το Άρθρο 32, και την ημερομηνία κατά την οποία τέτοια τροποποίηση ή Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ·
- ε οποιαδήποτε δήλωση που γίνεται βάσει των προνοιών του Άρθρου 35·
- στ οποιαδήποτε επιφύλαξη και απόσυρση επιφύλαξης που γίνεται σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 36·

ζ οποιαδήποτε άλλη ενέργεια, ειδοποίηση ή κοινοποίηση που σχετίζεται με την παρούσα Σύμβαση.

Σε μαρτυρία των πιο πάνω, οι υπογράφωντες, δεόντως εξουσιοδοτημένοι για το σκοπό αυτό, υπόγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Έγινε στο Οβιέτο (Αστούριες), στις 4 Απριλίου 1997, στην Αγγλική και Γαλλική, τα κείμενα των οποίων είναι εξίσου αυθεντικά, σε ένα μόνο αντίτυπο το οποίο κατατίθεται στα αρχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα αποστείλει πιστοποιημένα αντίγραφα σε κάθε Κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, στα μη Κράτη μέλη τα οποία έχουν λάβει μέρος στην επεξεργασία της παρούσας Σύμβασης, και σε οποιοδήποτε Κράτος που προσκαλείται να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση.

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Αλβανίας:

Για την Κυβέρνηση
του Πριγκηπάτου της Ανδόρας:

Για την Κυβέρνηση
της Δημοκρατίας της Αυστρίας:

**Επιπρόσθετο Πρωτόκολλο της
Σύμβασης για την Προστασία των
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και της
Αξιοπρέπειας του Ανθρώπου
αναφορικά με την Εφαρμογή της
Βιολογίας και Ιατρικής, για την
Απαγόρευση της Κλωνοποίησης
Ανθρωπίνων Όντων**

Τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, τα άλλα Κράτη και η Ευρωπαϊκή Ένωση που υπογράφουν το παρόν Επιπρόσθετο Πρωτόκολλο της Σύμβασης για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και της Αξιοπρέπειας του Ανθρώπου αναφορικά με την Εφαρμογή της Βιολογίας και Ιατρικής,

Σημειώνοντας τις επιστημονικές εξελίξεις στο πεδίο της κλωνοποίησης θηλαστικών, κυρίως μέσω της διαίρεσης του εμβρύου και μεταφοράς του πυρήνα·

Έχοντας υπόψη την πρόοδο την οποία μερικές τεχνικές κλωνοποίησης αφ'εαυτές δύνανται να επιφέρουν στην επιστημονική γνώση και στην ιατρική εφαρμογή της·

Έχοντας υπόψη ότι η κλωνοποίηση ανθρωπίνων όντων δυνατό να καταστεί τεχνικά δυνατή·

Έχοντας σημειώσει ότι η διείρεση του εμβρύου δύναται να λάβει χώρα φυσιολογικά και ενίοτε έχει ως αποτέλεσμα τη γέννηση γενετικά ταυτόσημων διδύμων·

Θεωρώντας όμως, ότι η οργανοποίηση των ανθρωπίνων όντων μέσω της σκόπιμης δημιουργίας γενετικά όμοιων ανθρωπίνων όντων είναι ενάντια στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και έτσι αποτελεί κακή χρήση της βιολογίας και ιατρικής·

Έχοντας επίσης υπόψη τις σοβαρές δυσκολίες ιατρικής, ψυχολογικής και κοινωνικής φύσης τις οποίες τέτοια σκόπιμη βιοϊατρική πρακτική θα εδύνατο να συνεπάγεται για όλα τα εμπλεκόμενα άτομα·

Έχοντας υπόψη το σκοπό της Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

και τη Βιοϊατρική, ειδικότερα την αρχή που αναφέρεται στο Άρθρο 1 η οποία έχει ως σκοπό να προστατεύσει την αξιοπρέπεια και ταυτότητα όλων των ανθρωπίνων όντων,

Έχουν συμφωνήσει ως ακολούθως:

Άρθρο 1

- 1 Οποιαδήποτε επέμβαση η οποία αποσκοπεί στη δημιουργία ανθρώπινου όντος γενετικά όμοιου με άλλο ανθρώπινο ον που ζει ή είναι νεκρό απαγορεύεται.
- 2 Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος ανθρώπινο ον "γενετικά όμοιο" με άλλο ανθρώπινο ον σημαίνει ανθρώπινο ον που μοιράζεται με άλλο ανθρώπινο ον την ίδια ομάδα πυρήνων γονιδίων.

Άρθρο 2

Καμμιά παρέκκλιση από τις πρόνοιες του παρόντος Πρωτοκόλλου δε γίνεται βάσει του άρθρου 26, παράγραφος 1, της Σύμβασης.

Άρθρο 3

Μεταξύ των Μερών, οι διατάξεις των Άρθρων 1 και 2 του παρόντος Πρωτοκόλλου θεωρούνται ως επιπρόσθετα άρθρα στη Σύμβαση και όλες οι διατάξεις της Σύμβασης εφαρμόζονται ανάλογα.

Άρθρο 4

Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό για υπογραφή από Υπογράφοντες τη Σύμβαση. Υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Ο

Υπογράφων δε δύναται να επικυρώσει, αποδεχτεί ή εγκρίνει το παρόν Πρωτόκολλο εκτός αν προηγουμένως ή ταυτόχρονα επικυρώσει, αποδεχτεί ή εγκρίνει τη Σύμβαση. Έγγραφα επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 5

- 1 Το παρόν Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη περιόδου τριών μηνών μετά από την ημερομηνία κατά την οποία πέντε Κράτη, περιλαμβανομένων τουλάχιστον τεσσάρων Κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, έχουν εκφράσει τη συγκατάθεση τους να δεσμεύονται από το Πρωτόκολλο σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 4.
- 2 Σε σχέση με οποιοδήποτε υπογράφοντα που μεταγενέστερα εκφράζει τη συγκατάθεσή του να δεσμευτεί από αυτό, το Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη περιόδου τριών μηνών μετά από την ημερομηνία κατάθεσης του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης.

Άρθρο 6

- 1 Μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου, οποιοδήποτε Κράτος το οποίο έχει προσχωρήσει στη Σύμβαση δύναται επίσης να προσχωρήσει στο Πρωτόκολλο.
- 2 Η προσχώρηση εκτελείται με την κατάθεση στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης εγγράφου προσχώρησης το οποίο τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη περιόδου τριών μηνών μετά από την ημερομηνία κατάθεσής του.

Άρθρο 7

- 1 Οποιοδήποτε μέρος δύναται κατά οποιοδήποτε χρόνο να καταγγείλει το Πρωτόκολλο αυτό με ειδοποίηση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- 2 Τέτοια καταγγελία τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη περιόδου τριών μηνών μετά από την ημερομηνία λήψης τέτοιας ειδοποίησης από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 8

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης ειδοποιεί τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, οποιοδήποτε Υπογράφοντα, οποιοδήποτε Μέρος και οποιοδήποτε άλλο Κράτος που έχει προσκληθεί να προσχωρήσει στη Σύμβαση για:

- α οποιαδήποτε υπογραφή·
- β την κατάθεση οποιουδήποτε εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης·
- γ οποιαδήποτε ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου σύμφωνα με τα Άρθρα 5 και 6·
- δ οποιαδήποτε άλλη ενέργεια, ειδοποίηση ή κοινοποίηση που σχετίζεται με το παρόν Πρωτόκολλο.

Σε μαρτυρία των πιο πάνω, οι υπογράφωντες, δεόντως εξουσιοδοτημένοι για το σκοπό αυτό, υπόγραψαν το παρόν Πρωτόκολλο.

Έγινε στη ....., την ....., στην Αγγλική και Γαλλική, τα κείμενα των οποίων είναι εξίσου αυθεντικά, σε ένα μόνο αντίτυπο το οποίο θα κατατεθεί στα αρχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα αποστείλει πιστοποιημένα αντίγραφα σε κάθε Κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, στα μη Κράτη μέλη τα οποία έχουν λάβει μέρος στην επεξεργασία του παρόντος Πρωτοκόλλου, και σε κάθε Κράτος που προσκαλείται να προσχωρήσει στη Σύμβαση και στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.